

Noc Lotova

Noc Božích skutků, Boží smlouvy (pamatování), milosti a odhalení toho, „kdo je kdo“

Text: Genesis 19,1-22 | Lukáš 17,26-33

Introitus

1 Petrův 1,3-5 Veleben bud' Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději. 4 Dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích 5 a Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase.

Žalm 55,23 Uvrhni svou starost na Hospodina, on se o tebe postará. Nedopustí, aby se spravedlivý navěky zhroutil.

První čtení – Lukáš 17,26-33

A jak bylo za dnů Noé, tak bude i za dnů Syna člověka: jedli, pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noé vešel do korábu a přišla potopa a zahubila všechny. Podobně bylo za dnů Lota: jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli a stavěli, avšak toho dne, kdy Lot vyšel ze Sodomy, pršel z nebe oheň se sírou a zahubil všechny. Právě tak to bude toho dne, kdy se zjeví Syn člověka. Kdo bude v onen den na střeše a své věci bude mít v domě, ať nesestupuje, aby si je vzal; a podobně kdo bude na poli, ať se nevrací zpět. Pamatujte na Lotovu ženu. Kdo by usiloval svoji duši zachovat, ztratí ji, kdo však by ji ztratil, zachová ji k životu.

Noc Lotova

Boží slovo, které dnes otevřeme, nám bude vyprávět starozákonní příběh, který se udál - opět - v noci. Nebude to příběh nočního

snu, bude to příběh noci, v níž šlo jejím aktérům o život. Bude to příběh Abrahamova synovce Lota, kterého přišli andělé - Boží poslové - odvést z místa, které bude Hospodin soudit.

Čtení biblického textu

Genesis 19,1-22

Andělé a Lot

I přišli ti dva poslové večer do Sodomy. Lot seděl v sodomské bráně. Když je spatřil, povstal jim vstříc, sklonil se tváří k zemi 2 a řekl: "Snažně prosím, moji páni, uchylte se do domu svého služebníka. Přenocujte, umyjte si nohy a za časného jitra půjdete svou cestou." Odvětili: "Nikoli, přenocujeme na tomto prostranství." 3 On však na ně velice naléhal; uchýlili se tedy k němu a vešli do jeho domu. Připravil jim hostinu, dal napéci nekvašené chleby a pojedli.

Muži města a Lot

4 Dříve než ulehli, mužové toho města, muži sodomští, lid ze všech koutů, mladí i staří, obklíčili dům. 5 Volali na Lota a řekli mu: "Kde máš ty muže, kteří k tobě této noci přišli? Vyved' nám je, abychom je poznali!"

6 Lot k nim vyšel ke vchodu, dveře však za sebou zavřel. 7 Řekl: "Bratří moji, nedělejte prosím nic zlého. 8 Hled'te, mám dvě dcery, které muže nepoznaly. Jsem ochoten vám je vyvést a dělejte si s nimi, co se vám líbí. Jenom nic nedělejte těmto mužům! Vešli přece do stínu mého přístřeší."

9 Oni však vzkřikli: "Klid' se!" A hrozili: "Sám je tu jen jako host a bude dělat soudce! Že s tebou naložíme hůř než s nimi!" Obořili se na toho muže, na Lota, a chystali se vyrazit dveře.

10 Vtom ti muži vlastníma rukama vtáhli Lota k sobě do domu a zavřeli dveře. 11 Ale muže, kteří byli u vchodu do domu, malé i velké, ranili slepotou, takže nebyli schopni nalézt vchod.

Andělé, Lot a jeho zeťové

12 Tu řekli ti muži Lotovi: "Máš-li zde ještě někoho, zetě, syny, dcery, všechny, kteří v tomto městě patří k tobě, vyveď je z tohoto místa. 13 My přinášíme tomuto místu zkázu, protože křik z něho je před Hospodinem tak velký, že nás Hospodin poslal, abychom je zničili." 14 Lot tedy vyšel a promluvil ke svým zeťům, kteří si měli vzít jeho dcery. Řekl jim: "Vyjděte hned z tohoto místa, poněvadž Hospodin chystá tomuto městu zkázu." Ale zeťům to připadalo, jako by žertoval.

Andělé a zdráhající se Lot

15 Když vzešla jitřenka, nutili poslové Lota: "Ihned vezmi svou ženu a obě dcery, které tu máš, abys pro nepravost města nezahynul." 16 Ale on váhal. Ti muži ho tedy uchopili za ruku, i jeho ženu a obě dcery - to shovívavost Hospodinova byla s ním -, vyvedli ho a dovolili mu odpočinout až za městem. 17 Když je Hospodin vyváděl ven, řekl: "Uteč, jde ti o život. Neohlížej se zpět a v celém tomto okrsku se nezastavuj. Uteč na horu, abys nezahynul."

Lotova prosba

18 Lot jim však odvětil: "Ne tak prosím, Panovníku. 19 Hle, tvůj služebník našel u tebe milost. Prokazuješ mi velké milosrdenství, že mě chceš zachovat při životě. Já však nemohu na tu horu utéci, aby mě nepostihlo něco zlého a abych nezemřel. 20 Hle, tamto město je blízko, tam bych se mohl utéci, je jen maličké. Smím tam utéci? Což není opravdu maličké? Tak zůstanu naživu."

21 I řekl mu: "Vyhovím ti i v této věci; město, o kterém mluvíš, nepodvrátím. 22 Uteč tam rychle, neboť nemohu nic učinit, dokud tam nevejdeš." Proto bylo to město nazváno Sóar (to je Maličké).

Drama jedné noci

Dramatické události sodomské noci byly zásadním mezníkem v životě Abrahamova synovce Lota. Nebylo v životě Lota mnoho takových chvil. A podobně je tomu asi i v našich životech.

Přesto nám pohled do dramatických událostí Sodomy před jejím zničením ukazuje věci, se kterými se setkáváme - byť asi v menší míře - také my.

Rád bych z Lotovy poslední noci v Sodomě vyzdvihl tři věci. Tou první je:

1. Boží soud – Iniciátorem krize je Hospodin

Tou první je to, že to byl Hospodin, kdo uvedl věci do pohybu. V předešlé kapitole (Gn 18,20-21) čteme, jak Hospodin říká, že:...

„Křik ze Sodomy a Gomory je tak silný a jejich hřích je tak těžký, že už musím sestoupit a podívat se. Jestliže si počínají tak, jak je patrné z křiku, který ke mně přichází, je po nich veta; zjistím si, jak tomu je.“

*Hospodin se díval z nebe a viděl, že hřích Sodomy je tak velký - tak křičí, že město zničí. K našemu podivu svůj záměr konzultuje s Lotovým strýcem Abrahamem. Ten se postavil na stranu Sodomských s tím, že přece Hospodin nezapomene na spravedlivého s nespravedlivým. Jenže jak se nakonec ukázalo, nenašlo se ani 10 spravedlivých, pro něž by Hospodin ušetřil Sodomu a Gomoru. **A tak dva muži - Boží poslové (andělé) - přicházejí do Sodomy jako poslové zkázy - a s ohledem na Lota jako poslové záchrany.** Události, které způsobil jejich příchod, jsou tedy výrazem Božího jednání.*

To je to první, co bych vám rád připomenul: *Pán Bůh stále jedná a bývá to jeho jednání* (ať už skrze jakékoli posly), *co nás někdy postaví do vypjatých či krizových situací.* Jestli Lot do té doby nějakým způsobem mohl v Sodomě žít, pak nyní se musí odejít (pokud tedy chce přežít). Byl to Hospodin, kdo ho do této situace dostal.

Rád bych, *abychom do příštích dní vstupovali* s vědomím, že Pán Bůh jedná a bude jednat. Přijdou-li vypjaté situace - anebo i

krizové situace - vnímejme je jako Boží jednání, Boží záchranu anebo Boží odhalení.

A tím se dotýkám druhé věci, kterou chci zdůraznit:...

2. Odhalený hřích a bídu v plné nahotě

Nečekaná krize, kterou způsobili na první pohled pouze dva obyčejní pocestní, kteří se chtěli uchýlit do bezpečí města a Lotova domu, *odhalila hřích a bídu aktérů příběhu v plné nahotě*. Takové bývají chvíle vypjetí a chvíle krizí. To, co se doposavad dalo docela dobře skrývat, najednou vystupuje na povrch.

A) A tak se ukazuje *převrácenost života Sodomy*. *Město, které mělo skýtat v noci bezpečí* (ostatně proto bylo opevněné), se stává životu nebezpečným místem. Za hradbami bylo paradoxně asi bezpečněji. A dva pocestní nejsou v bezpečí nakonec ani v Lotově domě. Srocní homosexu chtivých a násilných mužů ze všech koutů města ukazuje na *totální zvrácenost obyvatel*. Skoro si říkáme, jak mezi nimi Lot mohl doposavad žít.

B) *Ona noc ukázala také Lotovi, za koho ho vlastně mají*. To, že seděl v bráně, ukazuje na to, že byl váženým obyvatelem Sodomy a patřil k „radě města“. Sám dokonce rozvášněný mužský dav před svým domem oslovuje slovem „*Bratři moji,...*“. Považoval se za jednoho z nich (což mu jistě příliš nepřipočteme k dobrému). Jak zjevující jsou pak jejich slova:

Gn 19,9 "Klid' se!" A hrozili: "Sám je tu jen jako host a bude dělat soudce! Že s tebou naložíme hůř než s nimi!" Obořili se na toho muže, na Lota, a chystali se vyrazit dveře.

Ejhle, jakkoli si asi myslel, že už není považován za cizího, vše je jinak. Lot je zbaven iluzí. *Je stále považován za cizí element*, a proto nemá co poučovat o hostitelských zákonech

chránících hosty. Za blázna ho pak považovali i jeho rádoby zeťové.

C) A do třetice *dramatická sodomská noc odhalila cosi o Lotovi samotném*, když se snažil vyjednávat s davem mužů. Chránil více hosty, než své dvě dcery.

Pozn: Ironie biblického příběhu se ukazuje v jeho závěru. Jestli v úvodu hodlá vydat ke zneužití své dvě dcery bez jejich vědomí, pak v závěru příběhu obě dcery bez vědomí Lota zneužijí jeho samotné, aby získaly potomky.

Bylo to pro Lota jistě *dilema, protože hosté i dcery si obojí zaslouhovaly jeho ochranu*, ale i pro tehdejší dobu *volil špatnou možnost – chtěl obětovat své dcery* (bez jejich vědomí). O spoléhání se na Boží pomoc přítom ani není řeč.

Krise, kterou přineslo Boží jednání, tedy odhalila ve vší nahotě lidskou bídu, hřích a bídný Lotův kompromis. Jenže Pán Bůh nejenomže inicioval běh zvláštních událostí, on nad nimi držel svou ruku. A tak vidíme v závěru třetí věc, kterou chci zdůraznit:...

3. Boží záchranu (a soud)

Dva poslové zachraňují Lota, když ho vtahují do jeho domu a zachraňují před rozlíceným davem. Ten pak oslepují a muži nemohou najít vchod do domu (což je dosti komické). V Lotově domě pak andělé Lota informují o tom, že ani v domě není dostatečné bezpečí, protože přinášejí městu zkázu. Proto je potřeba rychle odejít.

Nevím, jestli je to s podivem, anebo tomu rozumíme, ale *Lot se zdráhá*. Asi *ví, že o mnoho přijde* – vlastně skoro o všechno. *Smlouvá* s Božími posly, až ho musejí jako dítě doslova vzít za ruku a

vyvést jej z města. *Jeho liknavost a pomalost nakonec pomůže k záchraně městečku Sóar*, kde se má skrýt. I to mělo být totiž zničeno. Byla to Hospodinova vlídnost a milost, která to způsobila. Andělé - sám Hospodin - byl nesmírně trpělivý s Lotem, který byl všechno, jenom ne věrný Boží služebník.

A to je vlastně na záchraně Lota snad to nezajímavější. *Kdo vlastně Lot byl, že si s ním Hospodin dává takovou práci, aby ho zachránil?* Byl to muž ve stínu svého strýce Abrahama. Oddělil se od svého strýce. Volil vždy snadnější životní cestu. Žil ve městě, jehož hřích začal být tak veliký, že jeho křik dosáhl až k Hospodinu. Nečteme o něm, že by byl zbožný či stavěl Hospodinu oltáře. Snad můžeme povědět, že se pohyboval na vzdáleném okraji víry, pokud už ne za ním.

A kde se máme v té dvojici Abraham-Lot vidět my? Jistě se chceme vidět v postavě Abrahama jakkoli i on nebyl dokonalým člověkem. Jenže, nejsme podobni někdy více právě Lotovi?

I kdybychom se však nakrásně v Lotovi uviděli, dnešní příběh má pro nás *dobrou zprávu*. Lot stál Hospodinu za to, aby si s ním dal takovou práci, aby ho zachránil - před zlými obyvateli města i před soudem nad městem. *Proč mu stál za to?* Co bylo základem Boží péče o Lota? Nebyla to jeho věrnost ani nevěrnost. Byla to smlouva, kterou Hospodin uzavřel s Abrahamem!

Genesis 19:29 Ale Bůh, když vyhlazoval města toho okrsku, pamatoval na Abrahama: poslal Lota pryč ze středu zkázy, když vyvracel města, v nichž se Lot usadil.

To je vskutku evangelium - dobrá a nadějná zpráva. *Hospodin pamatoval na smlouvu s Abrahamem. Pro Abrahama zachránil Lota a dával si s ním tolik práce*. V tomto je zpráva o Lotovi a jeho záchraně ze Sodomy nadějným příběhem.

Závěr

Chtěl bych nás všechny ujistit o tom, že našemu Pánu Bohu stojíme za to, aby si s námi dával takovou práci jako s Lotem. Ne pro praotce Abrahama, nýbrž pro svého Syna Pána Ježíše Krista. On pamatuje na smlouvu uzavřenou jeho Synem Pánem Ježíšem, a proto nás chce stále posílat „ *pryč ze středu zkázy* “. Posílá si k tomu různé posly, jen je potřeba je rozpoznat.

Byl bych tedy rád, kdybychom odsud dnes odcházeli s radostným vědomím, že nebeskému Otci stojíme za to, aby si s námi dával práci a zachraňoval nás od zlého. A to může být východiskem pro naše postoje v nečekaných situacích napětí či krizí, které způsobí jeho vstupy do lidských dějů.

Možná příští týden přinese nějakou situaci, která leccos odhalí - u druhých i u nás samotných - protože Pán Bůh bude jednat. Protože jsme Bohu milí pro Krista (ať jsme Abrahamové anebo Lotové), smíme v situacích krizí zaujímat odvážné postoje víry, a ne podivné kompromisy, v nichž budeme obětovat to (či ty), které obětovat nesmíme. Pán Bůh má dodnes připravena nečekaná vyústění, když jedná.

Žalm 55,23

Uvrhni svou starost na Hospodina, on se o tebe postará.

Nedopustí, aby se spravedlivý navěky zhroutil.

Jan Asszonyi, Brno 23. 9. 2018